

 VAT

## Ubezpieczenie przedmiotu leasingu wolne od opodatkowania

C5

Trybunał Sprawiedliwości UE orzekł, że ubezpieczenie przedmiotu leasingu korzysta ze zwolnienia z podatku od towarów i usług. Ten precedensowy wyrok daje podstawę do eliminowania z obrotu prawnego nawet prawomocnych wyroków sądów i ostatecznych decyzji organów podatkowych

# Ubezpieczenie przedmiotu leasingu wolne od opodatkowania

TSUE wydał precedensowy wyrok, który daje podstawę do eliminowania z obrotu prawnego nawet prawomocnych wyroków sądów



**Karolina Matoga**  
doradca  
podatkowy  
GWW Tax

Niektóre firmy leasingowe nie naliczały VAT od usługi ubezpieczenia przedmiotu leasingu, traktując tę transakcję jako odrębną od usługi leasingu. Początkowo praktyki tej nie kwestionowały organy podatkowe. Później to się zmieniło. Na skutek coraz częstszych sporów leasingodawców z organami podatkowymi NSA podjął niekorzystną dla podatników uchwałę z 8 listopada 2010 r. (sygn. akt I FPS 3/10). Wynikało z niej, iż firmy leasingowe powinny włączyć do podstawy opodatkowania leasingu również koszty ubezpieczenia i całość opodatkować stawką podstawową. W praktyce oznaczało to istotny wzrost kosztów leasingu oraz konieczność zapłaty zaległego VAT. Branża finansowa wciąż jednak miała wątpliwości co do zgodności tego rozwiązania z prawem UE.

## Pytanie do trybunału

Trybunał Sprawiedliwości UE udzielił odpowiedzi na pytanie, czy usługę ubezpieczenia przedmiotu leasingu oraz usługę leasingu należy traktować jako usługi odrębne, czy jako usługę złożoną. Zagadnieniem tym Trybunał zajął się w sprawie C-224/11, BCZ Leasing Sp. z o.o. kontra dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie. Wyrok zapadł 17 stycznia 2013 r.

W wyroku TSUE wskazał, że usługa ubezpieczenia przedmiotu leasingu i usługa leasingu co do zasady stanowią usługi odrębne i niezależne do celów opodatkowania VAT. W związku z tym refakturowanie usług ubezpieczenia przedmiotu leasingu przez leasingodawcę w związku ze świadczonymi usługami leasingu stanowi odrębne od tych usług świadczenie i jest zwolnione z VAT. Zdaniem TSUE te dwie usługi – leasingu i ubezpieczenia przedmiotu leasingu – mogą być też świadczone łącznie. Istnieje bowiem związek między nimi. Dzieje się tak, jeżeli ubezpieczenie obejmujące przedmiot leasingu jest użyteczne tylko w związku z nim. W opinii Trybunału każda transakcja ubezpieczeniowa z natury jest związana z przedmiotem, którego dotyczy. Taki związek jednak sam w sobie nie wystarcza, aby ustalić, czy istnieje jedno złożone świadczenie do celów VAT. Dlaczego? Gdyby każda transakcja ubezpieczeniowa podlegała VAT w zależności od objęcia tym podatkiem świadczeń dotyczących przedmiotu, który ona obejmuje, podważony zostałby sam cel art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT – tj. zwolnienie z opodatkowania transakcji ubezpieczeniowych. Zgodnie z art. 135 ust. 1 lit. a) dyrekty-

## SKUTKI ORZECZENIA TSUE

Dla podatników	
Przed wyrokiem	Po wyroku
- usługa leasingu oraz usługa ubezpieczenia przedmiotu leasingu opodatkowane stawką podstawową jako usługa złożona	- możliwość fakturowania ubezpieczenia (stawka „zw”) niezależnie od leasingu (stawka podstawowa), z zastrzeżeniem indywidualnej oceny każdego przypadku.
Dla leasingodawcy	
Przed wyrokiem	Po wyroku
- konieczność opodatkowania usługi leasingu oraz usługi ubezpieczenia przedmiotu leasingu stawką podstawową jako usługi złożonej	- możliwość wznowienia postępowań zakończonych ostatecznymi decyzjami organów podatkowych (art. 240 par. 1 pkt 11 Ordynacji) w terminie do 15. marca 2013 r.; - możliwość wzruszenia prawomocnych orzeczeń sądów poprzez żądanie stwierdzenia ich niezgodności z prawem (art. 285a par. 3 p.p.s.a. w związku z 285f p.p.s.a.); - jeśli opodatkowanie usługi ubezpieczenia nastąpiło bez ingerencji organów podatkowych – możliwość wystąpienia o zwrot zapłaconego podatku w trybie nadpłaty (art. 74 pkt 1 Ordynacji); w tym celu obok przygotowania wniosku o zwrot nadpłaty należy wystawić faktury korygujące oraz skorygować deklaracje VAT.
Dla leasingobiorcy	
Przed wyrokiem	Po wyroku
- zwiększenie kosztów leasingu związane z koniecznością uiszczenia podatku, naliczonego od usługi ubezpieczenia;	- po otrzymaniu korekt zobowiązany będzie do skorygowania wcześniej odliczonych kwot podatku naliczonego z tytułu zakupu usług ubezpieczenia; - możliwość wystąpienia do leasingodawcy z roszczeniem o zwrot niesłusznie pobranych kwot (nadpłat); - ryzyko kwestionowania przez organy skarbowe zasadności odliczenia podatku od towarów i usług z tytułu nabycia usług ubezpieczenia; - prawdopodobne jest, że będą musieli zrobić korekty deklaracji oraz uiszczyć ewentualne odsetki od zaległości podatkowych.

wy VAT państwa członkowskie zwalniają „transakcje ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, wraz z usługami pokrewnymi świadczonymi przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych”. Jeżeli leasingodawca przenosi na leasingobiorcę dokładny koszt ubezpieczenia, usługa ubezpieczenia pozostaje niezmienną, a refakturowana kwota w rzeczywistości stanowi świadczenie wzajemne ubezpieczenia. Nie można zatem takiej czynności objąć VAT – jest ona zwolniona na podstawie art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT.

Trybunał zastrzegł jednak, że do sądu administracyjnego należy ustalenie, czy w świetle szczególnych okoliczności danej sprawy czynności te mogą być w takim stopniu powiązane ze sobą, że właściwe będzie traktowanie ich jako jednej kompleksowej usługi, czy też przeciwnie – stanowią one usługi odrębne. Podkreślono przy tym, że sam związek z przedmiotem, który transakcja ubezpieczeniowa obejmuje, nie wystarcza dla ustalenia złożoności lub odrębności świadczeń dla celów VAT, a odpowiednia kwalifikacja zależy od wszystkich okoliczności danej transakcji.

## Co to oznacza dla podatników

Tezy rozstrzygnięcia TSUE mogą stanowić podstawę do wzruszenia decyzji organów skarbowych oraz do odzyskania nadpłaconego VAT. W sprawie zakończonej decyzją ostatecz-

ną wznawia się postępowanie, jeżeli orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości ma wpływ na treść wydanej decyzji. (art. 240 par. 1 pkt 11 Ordynacji podatkowej). Nastąpić to może tylko na żądanie strony. Należy jednak pamiętać, że takie decyzje mogą być wzruszone w terminie miesiąca od daty publikacji orzeczenia TSUE (art. 241 par. 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej). W momencie oddania tego numeru do druku (czyli 28 lutego) wyrok nie był jeszcze opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE.

Wzruszenie prawomocnych orzeczeń sądów jest możliwe jedynie wtedy, gdy nastąpi rażące naruszenie norm prawa Unii Europejskiej (art. 285a par. 3 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi). W takiej sytuacji skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia można wnieść w terminie 2 lat od dnia jego uprawomocnienia się (art. 285f p.p.s.a.).

Uzyskanie nowych decyzji i wyroków potencjalnie otwiera firmom leasingowym drogę do odzyskania nadpłaconych kwot VAT.

## Rodzaje ryzyka

Należy jednak zwrócić uwagę na ryzyko zakwestionowania odliczeń VAT dokonanych przez leasingobiorców będących podatnikami VAT. Organ podatkowy może dokonać próby podważenia zasadności odliczeń odpowiednich kwot VAT, po uprzednim uznaniu, że taka usługa korzysta ze

zwolnienia. Za podstawę przyjmą art. 88 ust. 3a pkt 2 ustawy o VAT, który nie pozwala na odliczenie, gdy transakcja jest zwolniona z podatku. W następstwie będą żądać skorygowania wystawionych przez leasingodawców faktur VAT. Jeśli zatem leasingobiorcy odliczali VAT z faktur za ubezpieczenie leasingowanych rzeczy, prawdopodobne jest, że będą musieli zrobić korekty deklaracji. Niestety wiązać się to może z powstaniem zaległości podatkowych i koniecznością zapłaty odsetek.

Trzeba jednak pamiętać, że każdą umowę leasingu warto przeanalizować indywidualnie. Dlaczego? Pozwoli to ustalić, w jakim stopniu ubezpieczenie związane jest z usługą leasingu. TSUE uznał, że wskazana zasada nie będzie miała zastosowania do wszystkich umów leasingu. Świadczenie należy uznać za dodatkowe w stosunku do świadczenia głównego, jeżeli nie stanowi ono dla klienta celu samo w sobie, lecz służy skorzystaniu w jak najlepszy sposób ze świadczenia głównego. Ostateczny werdykt należy zatem do sądów krajowych.

## Podstawa prawna

Dyrektywa Rady 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Ur. UE L z 2006 nr 347, str. 1).  
Ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2011 r. nr 177, poz. 1054 z późn. zm.).  
Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 749).  
Ustawa z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 270).